

درس و تمرین درسی ۱۵

الف) در علامات زیر علائم «رفع» و «نصب» را تعیین کنید.

الرجل : منصوب به فتحه .

علی : مرفوع به ضمّه .

المؤمنون : مرفوع به حرف واو .

المؤمنات : مرفوع به ضمّه .

القائات : منصوب به كسره .

قائتین : منصوب به حرف یاء .

فوه : مرفوع به حرف واو .

مقدان : مرفوع به حرف الف .

مقدین : منصوب به حرف یاء .

أخوهم : مرفوع به حرف واو .

أبو الفضل : أبو مرفوع به واو .

أبا عبد الله : أبا منصوب به الف .

ذو علم : ذو مرفوع به واو .

۱۵

۳. در مثال کفاسی زیر دلایل تقدم «مفعول به» بر «فاعل»

را بنویسید.

- أَجْلَسْتُ عَلَيْكَ مَفْعُولٌ بِهِ (رَكْبٌ) ضَمِيرٌ مَتَّصِلٌ اسْت

وفاعل (عَلَيْكَ) اسم ظاهر است، به کھن بر علت

واجب است مفعول به بر فاعل تقدم شود.

- نَصَرَ سَعِيداً أَبُوهُ مَفْعُولٌ بِهِ (رَكْبٌ) ضَمِيرٌ مَتَّصِلٌ اسْت (ه)

متصل به فاعل (أَبُو) است ...

- قَاتَلَهُمُ اللَّهُ مَفْعُولٌ بِهِ (كُفْرٌ) ضَمِيرٌ مَتَّصِلٌ اسْت

فاعل (اللَّهُ) اسم ظاهر است ...

إِنِّي أَنبَأُ بِرَبِّكَ مَفْعُولٌ بِهِ (رَكْبٌ) ضَمِيرٌ مَتَّصِلٌ اسْت (ه)

متصل به فاعل (رَبِّ) است که به مفعول به بر فاعل

به کھن علت واجب است مفعول به بر فاعل (۲)

تقدم شود.

۴. حرکات و روایات ذیل تحت کنید و مفعول به افعال

در مشخص شده را همراه با علامت نصب حرکت تعیین

کنید.

۱۰ صَبْرًا مفعول به بلائ اُفْرِغ / منصوب به فتحه /

۱۱ - اُقْدَأْم مفعول فعل لَبَّثْ / منصوب به فتحه /

۱۲ - نَا مفعول فعل اُنْصُرْ / محلاً منصوب /

۱۳ - وَكَلَدَ مفعول فعل قَبَّلَ / منصوب به فتحه /

۱۴ حَسَنَةً مفعول فعل لَتَّبَ / منصوب به فتحه /

۱۵ - ع مفعول فعل فَرَّخَ / محلاً منصوب /

۱۶ - اَخَا مفعول فعل اَطْعَمَ / منصوب به الف /

۱۷ - اَك مفعول فعل عَصَا / محلاً منصوب /

۲ - مفعول فعل صَبَّ / مفعول به منصوب /

AM ☀
07

۳ - مفعول فعل جَفَا / مفعول به منصوب /

08

۴ - مفعول فعل اَلْرَحِمُ / مفعول به منصوب /

09

۵ - مفعول فعل اِحْفَظُ / مفعول به منصوب /

10

۶ - مفعول فعل اِخْتَارَ / مفعول به منصوب /

11

۱ - مفعول فعل اَجْرَسُ / مفعول به منصوب /

۲ - مفعول فعل بَضِيَ دُ / مفعول به منصوب /

۳ - مفعول فعل اَوَّلَ بِرَأْسِ اَلْهَمِ / مفعول به منصوب /

۴

التَّوَكُّلُ ۳ مفعول مؤنم الهم / منصوب به فتحه مقدر /

ح | در جملی که کسی دلیل مفعول به نکند مقدم را بیاورد
دلیل تقدم آنرا بنویسد .

ک - ۳ مفعول مقدم فعل اُتَى / مفعول به (ک) ضمیر

متصل است و فاعل (خَدِيْتُ) اسم ظاهر است ، به
کھن علت واجب است مفعول به بر فاعل مقدم شود .

ه - ۳ مفعول مقدم فعل خَادِيَ / مفعول به (ه) ضمیر

متصل است و فاعل (رَبُّ) اسم ظاهر است ، به کھن
عت واجب است مفعول به بر فاعل مقدم شود .

یا ضمیر مفعول (ه) متصل به فاعل (رَبُّ) است که

به مفعول به برود به کھن علت واجب است مفعول

بر فاعل مقدم شود .

۵

۵ - مفعول به مقدم فعل / اَبَلَسْتُ / مفعول به / هُ

ضمیر متصل است و فاعل / اللهُ / اسم فاعل / است

به کھین دلیل واجب است مفعول به بر فاعل مقدم

سود

۱۰ | ترکیب کنید

۱۱ | اَهْلَلْنَا ← اَهْلَكْنَا + نَا

۱۲ | اَهْلَلْنَا فعل قاضی / صِفَرًا / صَبَرًا / مَبْرُورًا / مَبْرُورًا

۱۳ | نَا ضمیر بارز / فاعل / مَحَلًّا مَرْفُوعًا

۱۴ | الْمُسْرِفِينَ مفعول / منصوب به / يَأْتِ

۱۵ | ۱. اَلْقَيْلِمُ ← اَلْهَرِي + لَمْ

۱۶ | اَلْهَرِي فعل قاضی / صِفَرًا / مَبْرُورًا / مَبْرُورًا / مَبْرُورًا

۱۷ | لَمْ مفعول به مقدم / مَحَلًّا مَنْصُوبًا

۶

التَّائِرُ 8 فاعل / مرفوع به ضمّه /

۲. اِتَّأَكَ 8 مفعول به مقدّم / محلاً منصوب /

تُسْتَعِينُ 8 فعل مضارع / صيغة / مرفوع به ضمّه /

فاعل ضمير مستتر نحو / محلاً مرفوع /

٧